

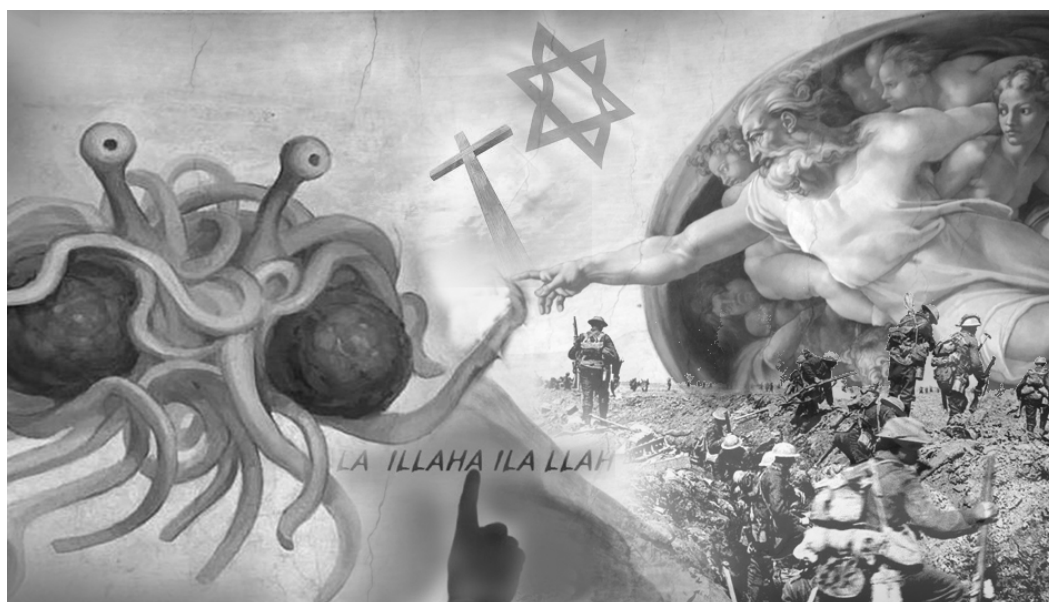
Satakunnan Vapaa-

AJATTELIJA

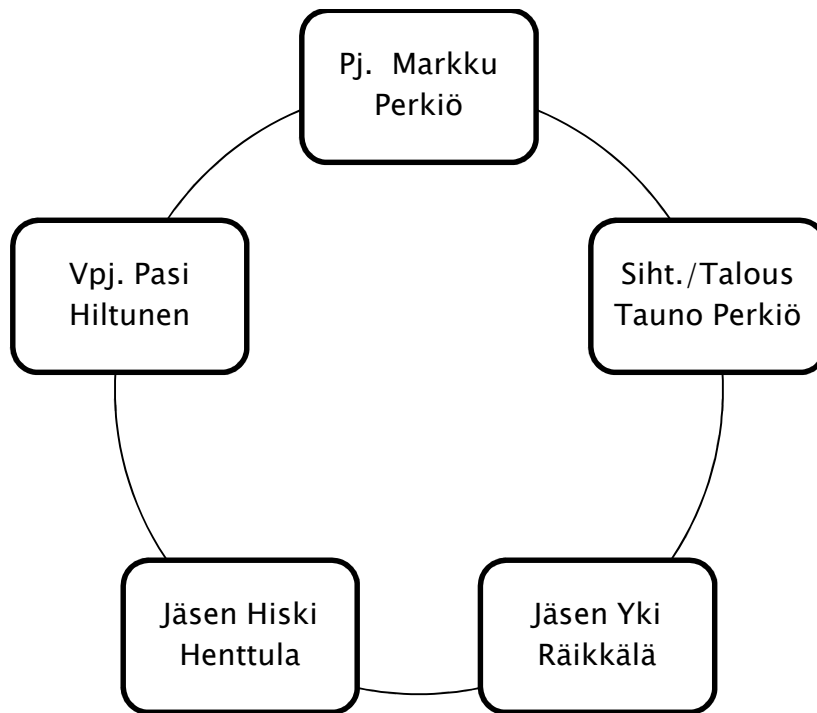
Satakunnan vapaa-ajattelijat

ry:n

jäsenjulkaisu 1/2015

Satakunnan vapaa-ajattelijat ry:n hallitus v. 2015

Yhdistyksen sähköposti: satakunta@vapaa-ajattelijat.fi

Yhdistyksen nettisivu: <http://satakunta.vapaa-ajattelijat.fi>

Facebook: <http://www.facebook.com/sata.vaparit>

Yhdistyksen pankkitili: 126930-624815

IBAN: FI95 1269 3000 6248 15

Tässä lehdessä esitetyt kirjoittajien mielipiteet ovat heidän omiaan eivätkä edusta yhdistyksen kantaa asioihin.

Puheenjohtaja turisee

Jazz-viikon perjantaina pidettiin vapaa-ajattelijoiden kesäpäivä Porissa. Aivan aluksi käytiin hyvähenkinen, vilkas keskustelu yhdistyksen nimen muuttamisesta. Ajatuksena on ollut nimittäin muuttaa nimi ”Satakunnan vapaa-ajattelijat ry.” muotoon ”Satakunnan uskonottomat ry.” Muutoksen puolesta ja vastaan esitettiin monia painavia perusteluja. Käy niitä nyt pikimmiten läpi.

Jo sana *vapaa-ajattelij*a saa monen veren kiehumaan. Eivätkö sitten muut ajattele vapaasti, kuuluu kysymys. Tästähän ei ole kysymys. Aikanaan ateistiksi julistautuminen oli hengenvaarallista hommaa. Monissa valtioissa ateistille annettiin ja annetaan edelleenkin kuolemantuomio. Näin on sekä teoriassa että käytännössä. Myös Suomessa, vaikka uskonnonvapaus teoriassa vallitseekin, kirkkoon kuulumattomien elämää on koettu monin tavoin vaikeuttaa. Virkatodistuksia tarvittiin joka paikkaan ja henkikirjoittajat olivat harvassa.

Varusmiespalveluksessa oli liki mahdotonta välttää hengellistä palvelusta. Tilipussia piti tarkkaan vahtia, ettei kirkko ollut napsinut osaansa ”parempaan” käyttöön. Vasta 2000-luvulla uskonottomat ovat päässeet jotenkin normaali-ihmisten kirjoihin. Sana vapaa-ajattelija on siis pikemminkin synonyymi ateistille.

Sanalle vapaa-ajattelija on kertynyt runsain mitoin negatiivista painolastia vuosien kuluessa. Tiedotusylivoiman takia vapaa-

ajattelijat on leimattu milloin änkyrä-kommunisteiksi, milloin epäisänmaallisiksi, milloin miksikin - ylipäättään pahoiksi ihmisiksi. Voi olla, että toisinaan liika tosikkomaisuus on pilannut toimintaa, mutta pohjimmiltaan Vapaa-ajattelijain Liitto on aina ollut puolueeton uskonottomien ihmisten etu- ja kulttuurijärjestö.

Jotkut luulevat myös, että vapaa-ajattelijoiden toiminta olisi kaikissa suhteessa vapaata tai että yhdistyksen toiminta liittyisi jotenkin Vapaakirkkoon. Vääriä luuloja molemmat. Omakohtaisena havaintona sanoisin, että vapaa-ajattelijoissa toimii ihmisiä, joita elämän peruskysymykset kiinnostavat. Siis ihmisiä, joille kuluneet fraasit: ”Koska se on Jumalan tahto” taikka ”Tuntemattomat ovat Jumalan tiet” eivät riitä.

Vasta-argumenttina esitettiin, että Vapaa-ajattelijoiden Liitolla on pitkä historia. Tavallaan tämä historia menetettäisiin, ainakin jos tuo nimenmuutosvimma leviäisi muihin yhdistyksiin. Ihmeteltiin myös ”rintama-karkuruutta”: miksi nimi pitäisi muuttaa juuri nyt, kun uskonottomat ovat saamassa ihmisoikeutensa.

Suomessa toimii myös yhdistys, jonka nimi on Suomen uskonnottomat ry. Sekaantumisen vaaraa pelättiin. Eräs yhdistyksen jäsen ehdotti asiaa käsiteltävän pilottihankkeena. Jos siis Satakunta onnistuisi haalimaan runsaasti uusia jäseniä, siitä voisivat muutkin yhdistykset ottaa opiksi.

Yhdistyksen säännöissä sanotaan, että sääntömuutoksista on hankittava Liiton kannanotto. Kirje onkin jo liittohallitukselle lähetetty, ja vastausta odotellaan. Säännöissä ei sanota, että liittohallituksen kanta olisi sitova. Sen sijaan sääntömuutoksille vaaditaan yhdistyksen kokouksessa kahden kolmasosan

Kuolinapu ei ole kuolinkaipuuta

Syyskuun alussa 2013 eutanasiayhdistys Exitus ry toimitti nettiin allekirjoitettavaksi kansalaisaloitteen, jolla esitettiin Suomeen säädettäväksi lakia kuolinavusta. Kirjastoissa, Suomen Potilasliitossa sekä Exituksen hallitukselta on ollut saatavissa kirjallisia kannatusilmoituksia kannatuksen ilmaisemista varten. Lopputuloksena oli noin 4500 allekirjoitettua kannatusilmoitusta. Kokoon saatiin siis noin 10 % siitä äänimäärästä, joka olisi vaadittu asian käsittelemiseen eduskunnassa.

Nyt eduskuntaan ovat päätyneet tai ovat päätymässä ainakin sukupuolineutraali avioliittolaki ja laki, jolla ruotsinkielen asemaa muutetaan. Tarvittavasta lukumäärästä jääminen ei kuitenkaan ole yhdistykselle tai eutanasiailain kannattajille yleensäkään tappio. Yleinen henki ja tahtotila ovat selvästi kulkeneet kohden lakia ja sen voi hyvällä syyllä

tuki annetuista äänistä. Asiasta on luonnollisesti kerrottava jo kokouskutsussa. Ainakaan vielä syyskokouksessa 2015 asia ei ole listalla

Luulen siis, että nimenmuutos jää vielä pöydälle odottamaan aikaa parempaa.

Markku Perkiö, puheenjohtaja

uskoa Suomen lainsäädäntöönkin muutamassa vuodessa tulevan. Monen tärkeän poliittisen tai saattohoidon parissa työskentelevän vaikuttajan näkemys kuolinavun puolesta on ollut jo sinänsä merkittävää, samoin Etenen pari vuotta sitten antama varovainen kannatus asialle. Myös media on varsin voittopuolisesti ollut valistuneesti sillä kannalla, että ihmisellä on oltava itsenäinen päätösvalta omaa elämäänsä koskevassa päätöksenteossa.

Kaiken kaikkiaan on ollut hyvin vaikeaa perustella kansalaisille, miksi EU-maista Belgiassa ja Hollannissa sekä EU:n ulkopuolisista maista Sveitsissä kuolinapua voidaan kansalaisille antaa, mutta me täällä Suomessa olisimme niin holhottavia, että se ei olisikaan mahdollista ilman joitakin selittämättömäksi ja määrittelemättömäksi jääneitä ongelmia. Sekin on mielenkiintoista

havaita, että akateemisissa piireissä on käytetty puheenvuoroja jopa USA:n hyvinkin liberaalin itsemääräämisoikeuden puolesta. Siellähän Oregonin, Washingtonin ja Montanan osavaltioissa potilaalla on mahdollisuus avustettuun itsemurhaan siten, että lääkäri yksinkertaisesti kirjoittaa reseptin, jonka aineilla potilas voi jättää tämän elämän.

Mikään ei ole viitannut eikä viittaa edelleenkään siihen, että me suomalaiset olisimme jollakin tavalla älyllisesti, sivistyksellisesti tai kehityksessämme niin vajavaisia, että emme osaisi tällaisen oikeuden kanssa elää. Kuolinapua, eutanasiaa vastustaville täytyy ehtimiseen toistaa sitä, että kuolinavun vaatiminen ei ole kuolinkaipuuta. Ei eutanasia ole mikään tavoite, mutta se on vaihtoehto, joka on oltava tarjolla, jos edes paras mahdollinen terminaalivaiheen hoito ei auta. Sitä oikeutta ei voi toiselta riistää siksi, että oma uskonnollinen vakaumus tai maailmankatsomus on erilainen. Se olisi tämän päivän maailmassa yhtä järjetöntä kuin velvoittaa joku kuolemaan valtionkirkon tai uskonnon puolesta. Ne ajat ovat historiaa.

Tänään emme tarvitse marttyyrejä. Tänään tarvitaan ajattelevia yksilöitä. Kaiken edellä kerrotun perusteella sopii tietysti aivan perustellustikin kysyä, että miksi kansalaisaloite sitten keräsi vain niin vaatimattomasti kannatusta? Houkuttelevaa olisi sanoa ykskantaan, että kansalaiset pitävät kuolinapuoikeutta jo niin itsestään selvänä, että allekirjoittamista ei enää nähdä tarpeellisena.

Syvemmälle luotaavampiakin syitä on löydettävissä. Eräs vähäisimmistä ei varmaankaan ole se, että juuri ennen

Exituksen lakialoitetta netissä oli allekirjoitettavana reilut 10 000 ääntä kerännyt toimenpidealoite, joka yksinkertaisuudessaan peräänkuulutti maahamme kuolinapulakia; Exituksen lakialoitteessa luettavana oli esitettäväksi ajateltu lakikäännös suoraan Belgian laista. Se oli siis valmiiksi työstettyä aineistoa sekä äänestäjille että lainsäätäjille. Sillä nimenomaisella lailla on ollut myös saattohoidon uranuurtajana kunnostautuneen Juha Hännisenkin tuki takanaan. Hänhän jos kuka tietää saattohoidon todellisuuden ja sen, missä vaiheessa kuolinavusta voisi olla mahdollista apua potilaalle, kun kaikki muu on jo koetettu.

Lienee siis syntynyt jonkinlainen äänestysväsymys, johon ovat osaltaan saattaneet vaikuttaa myös sellaiset aloitteet, jotka ennen kuuluivat selkeästi erilaisten adressien ja kylätapahtumien sarjaan. Niinpä lakialoitteen muotoon on nyt laitettu allekirjoitettaviksi mm. ympärileikkaamisen kielto, yksityisten perintötoimistojen kielto, asevelvollisuuden lopettaminen, kannabiksen laillistaminen ja vallankumouksen toteuttaminen rauhanomaisin keinoin.

Vaikka varmaankin jokaisen aloitteen takana on perusteita ja huolellista pohdintaa, on lopputuloksena se, että kerran määrävuosina vaaleihin ja niiden puitteissa toteutuvaan demokratiaan tottuneet kansalaiset ovat alkaneet yhä laajemmin sivuuttaa suorat nettiaänestykset ikään kuin heille kuulumattomina asioina. Varsinkin, kun kansalaisaloitteita on netissä nyt ollut reilut 200 ja eduskuntaan on mennyt kaksi. Kahdesta kolmeen on vielä todennäköisesti menossa.

Taitaa olla siis niin, että suomalaiset luottavat vanhaan ja vakaaseen lainsäädäntöjärjestelmäänsä niin vankkumattomasti, että eutanasiaalaki tulee realisoitumaan perinteisen puoluepolitiikan tuloksena eduskunnan normaalissa lainsäätämisyksessä – kuten moni muukin uudistus. Sikäli onkin arvokasta, että ainakin Vihreät ovat ensimmäisenä ottaneet puolueena kuolinapuun virallisesti myönteisen kannan. Suomen Sosialidemokraattinen puolue on helmikuussa 2014 saanut puoluehallituksensa käsiteltäväksi vastaavan aloitteen. Nähtäväksi jää, uskaltaako vasemmistolainen puolue

ennen vaaleja ottaa toukokuun puoluekokouksessaan tällaiseen asiaan laajemmin kantaa.

Poliittista päätöksentekoa saattaa kuitenkin helpottaa se, että kun EU-kansalaisella on pian oikeus hakeutua hoidon piiriin mihin tahansa EU-maahan, niin tämä oikeus koskee mitä ilmeisimmin myös kuolinapua. Elämme siis hyvin mielenkiintoisia aikoja.

Jaakko Ojanne, puheenjohtaja

www.exitus.fi

Ennen oli kaikki paremmin – vai oliko?

Luin jokin aika sitten mieli-
pidekirjoituksen, jossa kirjoittaja
paheksui kovasti nykyä: kirkosta
erotaan, eduskunta säätää homolakeja

(millä hän lienee tarkoittanut
tasa-arvoista avioliittolakia) ja
muutenkin vietetään
paheellista elämää. Ja tämä
kaikki on johtanut väkivallan
kasvuun: murhiin ja
kouluampumisiin ym. Ennen
oli kaikki paremmin!

Oliko ennen kaikki paremmin?

Tällaisessa lyhyessä jutussa on mahdotonta ottaa kantaa *kaikkeen*, joten keskityn vain väkivaltapuoleen ja siinäkin henkirikoksiin, joista on olemassa kattavat tilastot. Ensin pitäisi tietysti päättää, mitä tarkoitetaan sanalla *ennen*. Valitsen tarkasteluun tämän 2010-luvun alun ja 1970-luvun sekä 1930-luvun alkuvuodet, ts. tarkastelen asiaa nykyvuosina, 40 vuotta sitten ja 80 vuotta

sitten. Nämä valinnat ovat tietysti jossain määrin mielivaltaisia; jokin muukin valinta olisi mahdollinen. Ajattelen niin, että 1920 elettiin vielä sisällissodan jälkimainingeissa ja

1950-luvulla taas II maailmansodan jälkeistä aikaa, joten ne eivät olisi kovin hyviä vertailukohtia, mutta valitut vuosikymmenet edustavat paremmin aikakautensa normaaleja oloja.

Mitä tilastot sitten

kertovat? 1930-luvun alussa vuosittain henkirikosten uhreja on aluksi noin 18–19 ja vuosina 1933 – 1935 noin 11 henkeä 100 000:ta asukasta kohti. Sitten 1970-luvun alussa näitä uhreja näyttää olevan noin 7 – 8 kpl 100 000:ta asukasta kohti. Ja nykyään jäädytään tässä luvussa alle kolmen! Itse asiassa vuonna 2012 surmattuja oli koko tarkasteleman tilastohistorian pienin määrä

30-luvun kristillinen
yhtenäiskulttuuri ei
estänyt ihmisiä
tappamasta toisiaan.

eli 73 henkeä, vaikka väestö on kasvanut tarkasteluaikana.

Voidaanko näin ollen sanoa, että nykyinen, aluksi mainitsemani kirjoittajan paheksuma synnillinen meno on johtanut henkirikosten suoranaiseen romahtamiseen, päinvastoin kuin hän väittää? Ainakin voidaan sanoa, ettei se 30-luvun kristillinen yhtenäiskulttuuri estänyt ihmisiä tappamasta toisiaan. Mutta yhtä kaikki tällaisten yksinkertaisten syyseuraus - väitteiden esittäminen on mieletöntä. Vanha vitsihän on, että jäätelön syöminen lisää hukkumiskuolemia! Tilastoista voidaan nimittäin osoittaa, että jäätelön kulutus kasvaa kuumina kesinä samoin kuin hukkumiskuolemat. Asiat siis korreloivat, mutta eipä niillä kausaliteettia taida olla.

Mitään yksinkertaista selitystä henkirikosten vähenemiseen ei siis varmaankaan ole olemassa, mutta joitakin huomioita voidaan silti tehdä. Tyypillinen suomalainen henkirikos on sellainen, että juopuneilla keski-ikäisillä miehillä tulee riitaa jostakin, ja riidan päätteeksi yksi juoppo puukottaa toista. On mielenkiintoista tutkia 1930-luvun tilannetta. Suomessa oli vuosina 1919 - 1932 voimassa alkoholin kieltolaki. Raittiusväen ajama hanke oli sikäli kummallinen, että alkoholin kulutus oli Suomessa ennen kieltolakia Euroopan alhaisimpia. Lain tultua voimaan alkoi kuitenkin ennen näkemätön salakuljetus, eivätkä salakuljettajat mitään mietoja viinejä tai olutta tuoneet, vaan nimenomaan väkevä pirtua. Pirtua sitten lantrattiin eri tavoin ja

ryypättiin urakalla. Salakuljetetun pirtun määrästä ja alkoholin kokonaiskulutuksesta ei tietenkään ole muuta kuin arvioita, mutta kokonaiskulutus todennäköisesti moninkertaistui vuosisadan alkuun verrattuna. Myös henkirikokset kasvoivat suuresti. Kun kieltolaki sitten kumottiin huhtikuussa 1932, viinan kulutus ilmeisesti pieneni selvästi. Samaan aikaan henkirikosten uhrien määrä romahti lähes puoleen! Sattumaako?

Valhe, emävalhe ja tilasto - näinhän se hokema menee. Asioilla on monta puolta, ja yhden puolen haluan vielä tuoda esille: tekninen ja lääketieteellinen kehitys. Kun silloin 30-luvulla joku oli saanut puukosta, saattoi olla, että ryypyporukan selväpäisin lähti hakemaan apua. Syrjäseudulla apua oli vaikea saada: kesti aikansa, ennen kuin uhri saatiin hevoscärryihin. Matka kunnanlääkärille oli hidas, eikä sillä lääkäriellä mitään nykyaikaista leikkaussalivalmiutta voinut olla. Näin ollen uhri saattoi hyvinkin kuolla vammoihinsa.

1970-luvulla kulkuyhteydet olivat jo paremmat, ja saatettiinpa tilata lanka-puhelimella ambulanssi paikalle. Nykyään ovat jo kännykät käytettävissä, ja ensiapua on mahdollista saada jo ambulanssissa. Näin ollen väkivallan uhrilla on selvästi paremmat mahdollisuudet selvitä hengissä. Tämä tietysti parantaa nykyajan lukemaa aikakausien "pahuusvertailussa". Mutta eikö se samalla osoita, että tämäkin asia on Suomessa nykyisin paremmin kuin ennen?

Yhdessä asiassa mielipidekirjoittaja lienee ollut oikeassa: kouluampumisia ei ennen ollut. Ensimmäinen kouluampumiseksi luokiteltava tapaus sattui vuonna 1989 Raumalla. Siinä yläasteen oppilas tappoi kaksi luokkatoveriaan ampuma-aseella. Ja sitten ovat nämä surullisen kuuluisat Jokelan (v. 2007) ja Kauhajoen (v. 2008) tapaukset, joissa

kuoli yhteensä 19 henkeä. Lisäksi on muutamia kouluissa tapahtuneita puukotuksia, joissa uhri on menehtynyt.

Jos ryhtyisin saivartelemaan, voisin todeta, ettei Suomessa millään tarkasteluun ottamallani vuosikymmenenä ole sattunut kouluampumisia, joten siltä osin pahuusvertailu menee tasan. Toisaalta on kyllä myönnettävä, että tällaisen silmittömän väkivallan vaara lienee nykyaikana kasvanut. Syitä voi taas vain arvailla, mutta tuskinpa se uskonottomuus on. Varsinkin ääri-islamistit ovat yliedustettuina terroriteoissa. Mutta ei

pidä unohtaa norjalaista, 77 ihmistä v. 2011 tappanutta Anders Behring Breivikiä, joka ainakin muodollisesti on kristitty ja islamilaisuuden vihaaja.

Eräs syy kouluampumisiin saattaa olla nykyajan tehokas tiedonvälitys, sosiaalinen media Internetissä. Ehkäpä kouluampujat tai muut terroristit saavat sitä kautta käyttäytymismalleja ja ainakin kuuluisuutta teolleen. Mene ja tiedä.

– Tauno Perkiö –

Lähi-Itä = uskontojen syndrooma

Tein yli kahden viikon mittaisen lomamatkan toukokuussa 2014 tuttavieni luokse Lähi-Itään, Israeliin. He ovat muuttaneet Israeliin lähes 20 vuotta sitten, juutalaisten Neuvostoliitosta tapahtuneen muuttoaalton toisessa päävaiheessa. Isäntäväkeni asuu ja työskentelee Välimeren rannalla, Haifassa, noin 120 km päässä Tel Avivista. Haifa on arkkitehtuuriltaan jännittävä sekoitus uutta ja vanhaa ja talot ovat rakennettu pääosin paalujen varaan vuorten rinteille. Näin kyetään hyödyntämään pienet ja ahtaat tontit sekä käyttämään kaikki vähänkin liikenevä maaperä hyötyrakentamiseen.

Lähi-Idässä aika jotenkin menettää selvästi merkityksensä. Ihan selvästi sillä ei ole suurtakaan merkitystä onko jokin asia tai seikka tapahtunut 200 tai 400 vuotta sitten tai vastaavasti saman verran myöhemmin. Aikajänne on erittäin venyvä ja ympäristössä olevat rakennukset ja paikat ovat jo niin vanhoja että, ikään kuin itsestään henkilö alkaa uskoa näkemäänsä, perehtymättä siihen, mitkä ovat historialliset tosiseikat. Nämä järjellä käsitettävät tosiasiat hautautuvat helposti käsitteen ”tämä on pyhää maata” alle. Tässä tilanteessa tiukka katse peruutuspeiliin tekee hyvää ja silmäys nykyhetkeen kannattaa luoda. Ilman näitä toimenpiteitä, putoat kelkasta ja äkkiä, tunnet itsesi muumioksi ja pötkelöksi.

Kansojen ja uskontojen vastakkainasettelu tulee selvästi esille kaikkialla. Separatioperiaate on ja hallitsee kokonaisuutta, se on kaikkialla, se on ja pysyy läsnä. Naapurista ei puhuta koskaan hyvää, kaikessa epäillään naapurustoa vaikka, omatkin jauhot ovat pussissa niin tai vähintään näin.

Sain osallistua yhtenä päivänä minun parhaaseen kohdalleni koskaan sattuneeseen retkeen. Erityinen kiitos siitä tuttavilleni, he järjestivät mahdollisuuden tuohon unohtumattomaan matkaan Jerusalemiin. Päivän aiheena oli lyhyesti ”Jerusalem – Kolmen uskonnon pyhät paikat.” Retkellä käytiin käsiteltiin ja patikoitiin Jerusalemissa sijaitsevilla pyhillä paikoilla, jotka ovat pyhiä kolmelle Israelissa asuvalle suurelle uskontokunnalle, juutalaisille, kristityille ja muhamettilaisille. Hieno retki, en unohda koskaan näkemääni ja kokemaani. Jokaisessa retken kohdepaikassa pysähdyttiin, objektia käsiteltiin kaikkien näiden edellä mainittujen uskontokunnan näkökannalta ja kerrottiin yksityiskohtaisesti, miksi juuri tämä paikka on pyhä. Tarina eteni kuin nopeutetussa filmissä, olin

innolla mukana ja historia ja legendat ja tarinat olivat keskenään sidottu mielenkiintoisesti yhteen. Retkipäivän aikana käsiteltiin Lähi-Itää, sen pyhiä kaupunkeja, Jeesuksen elämää, kuljettiin pätkä Via Dolorosaa, käsiteltiin hänen lynkkausprosessinsa kulkua ja pysähdyttiin Golgatan-kukkulan oletetulla paikalla. Sain seurata tätä esitystä suoraan ja erinomaiselta aitiopaikalta. Mikä erinomainen tilaisuus minun tapaiselle perusateistille kuunnella tyylipuhtaat kootut selitykset miksi juuri meidän uskontomme tietää kyseisen asian muita paremmin, miksi paikka on vain meille pyhä. Välillä opastus oli jopa huvittavaa, ja jokainen hiukankin asiaan perehtynyt vapaa-ajattelijan tavoin asiat ymmärtävä huomasi, kuinka näitä asioita täytyy suodattaa tiheällä seulalla pitäen pää kylmänä.

Kuvassa kirjoittaja hyvässä seurassa Lähi-Idässä

Retkipäivään Jerusalemissa kuului totta kai käynti yhdessä maailman kuuluisimmissa paikoissa – Itkumuurilla. Usein tuttavani puhuivat kuinka ajatusmaailma ja miesten ja naisten tasa-arvo muhamettilaisilla ei vastaa lainkaan nykyajan vaatimuksia ja kuinka he syrjivät naisia ja naisten asema on huono. Minä sain Itkumuurilla sitä mitä odotin. Kaikki alkoi jo sisääntulossa, jossa olivat omat tuloportit erikseen naisille ja miehille. Lähtöportit olivat samoin jaoteltu kummallekin sukupuolelle. Miesten puoleisessa päässä sijaitsee kaikkein pyhin ja tärkein osa Itkumuuria, toora-huone. Sinne pääsin minäkin vaikka en ole juutalainen, mutta juutalaisetkaan naiset eivät pääse lukemaan pyhiä kirjoituksia ja rukoilemaan tooran rukouskirjoitusten mukaisesti. Täytyy muistaa sekin, kuinka Itkumuuri on ylipäänsä avattu vasta verrattain hiljakkoin naisille ja siitä on erotettu vain varsin pieni osa naisille. Uskonnollisessa rakentamisessa huomioidaan siinäkin naiset ja miehet, synagogissa on aina jalkojen pesutilat erikseen naisille ja miehille, joten tasa-arvoinen ajattelu tai pyrkimys siihen on toistaiseksi vähintään valovuosien päässä.

Lähi-Idässä on aina asunut useita uskontokuntia tiiviissä tuntumassa toisiinsa. Voimakkaalla ja tietoisella uskontojen vastakkainasettelulla tehdään vain hallaa koko alueen stabilisoitumiselle. Minä en näe uskontoja vaikeassa Lähi-Idän tilanteessa ainakaan rauhan instrumentteina, päinvastoin, niillä leikitään tulella ja mikä pahinta tykkipatterit laulavat synkkiä säveliään liian usein. Varmin tae rauhaan ja naisten sekä miesten tasa-arvoon on selkeä uskonnoton ote asioihin.

Jukka Kim

vapaa-ajattelija Nakkilasta

Uskontoon kasvetaan, ei synnytä

Jokainen syntyy uskonottomana. Uskontoon kasvetaan jos kasvatetaan. On selvää, että uskovien vanhempien lapsista tulee useammin uskovia kuin uskonottomien lapsista. Syynä voi olla myös periytynyt herkkyys uskoa epärationaalsiin asioihin. On tutkittu, että aivorakenne vaikuttaa taipumukseen uskoa irrationaalsiin asioihin. Mutta uskomiseen tarvitaan indoktrinaatiota. Ilman opetusta kukaan ei tiedä Jumalasta mitään. Omat lapseni on kasvatettu täysin ilman minkäänlaisia uskonnollisia höysteitä eli maallisesti. Yksikään ei ole uskossa. Yksikään ei tietävästi ole myöskään moraalisesti tai eettisesti epäkelpo, vaan kaikki ovat suunnilleen normaaleja, niin normaaleja kuin me ihmiset nyt kaikessa meidän absurdienkin piirteiden myötä normaaleja olemme. Monesti uskonnollista kasvatusta perustellaan moraalin kehittämällä.

Omat vanhempani olivat tapakristittyjä ja kirkossa tuolloin tällöin käyviä. Isäni viime vuoden lopussa tapahtuneen kuoleman jälkeen äitini ei kuitenkaan ole kirkossa käynyt. Äitini täytti elokuussa 85 vuotta. Hän pyysi minua soittamaan seurakuntaan, ettei hän halua papin käyvän luonaan. Joku aika sitten äitini lapsuudenseudulla käydessämme kysyin, kävikö hänen vanhempansa, isovanhempani, kirkossa. Kyllä kävivät, mutta lähinnä laulamassa koska kuuluivat kuuroon. Ja sitten äitini kertoi, että hänen isänsä ei uskonut Jeesuksen ylösnousemukseen. Hän oli joku ”vanhauskoinen”, josta en tarkemmin tiedä. Olen epäillyt aina omien vanhempieni uskoa. Ilmeistä on, että he olivat tapa- ja perinneuskovia. Ehkä olisivat halunneetkin olla uskossa, mutta usko ei tullut heihin. Perheessämme ei siis ole juuri uskoa ollut. Itse en ole ollut uskossa milloinkaan. Lapsenuskoa ja rippileirin lyhyen aivopesun lyhyttä uskossa olon luulemista en katso uskoksi sellaisena kuin me uskon ymmärrämme.

Peruskoulun uskonnon opetus on kerrottu olevan Suomessa tunnustuksetonta. Kuitenkin uskonnon opetussuunnitelma näennäisestä neutraaliudesta huolimatta kielii tunnustuksellisuudesta. Lisäksi olen tutkinut paria käytössä olevaa uskonnon kirjaa. Ne eivät ole objektiivisia. Tarinat Jeesuksesta ja muista Raamatun tarinoista kerrotaan kuin ne olisivat todellista historiaa. Kouluissa ruokarukoukset ja toisinaan seurakunnan työntekijät käyvät avaamassa aamun. Satakunnan kouluissa käyneenä olen nähnyt näitä tapahtuvan.

Eräässä koulussa, jossa oli jätetty seurakunnan aamunavaukset pois, tuli uskonnon opetusta seuraamaan muutama eläkeläinen, seurakunta-aktiiveja sekä yksi eläköitynyt seurakuntatyöntekijä. Kouluihin on toki kenellä tahansa kuntalaisella lupa mennä seuraamaan opetusta. Mutta tästä tuli kylläkin mieleen kontrolli. Haluttiin tulla tarkistamaan, miten koulussa, joka on luopunut uskonnollisista aamunavauksista, uskontoa opetetaan. Islamilaisissa maissa lienee kai tapa, että imaamit tms. kontrolloivat koulun opetusta, ettei niissä vain tukeuduta mihinkään muuhun kuin Koraaniin tai sunnaan.

Uskonottomissa perheissä kasvaa tasapainoisempia lapsia

Duken yliopiston tutkimuksessa v. 2010 selvisi, että uskonottomassa kasvatuksessa lapsista tuli vähemmän rasistisia, kostonhimoisia, kansallismielisiä, militaristisia, autoritaarisia. Heistä tuli selvästi suvaitsevaisempia kuin uskonnollisten vanhempien lapsista. Ja sitten eräs gerontologi ja sosiologi, Vern Bengston, on vetänyt pitkään Yhdysvalloissa laajinta sukupolvien yli menevää tutkimusta perheistä ja uskonnon vaikutuksista niissä. Kun uskonottomien perheiden osuus tutkittavissa alkoi kasvaa, kuten on runsaasti kasvanut 50-luvulta lähtien, otettiin mukaan yhtenä tekijänä sekularismi. Huomattiin, että monet sekulaarit vanhemmat olivat selvästi johdonmukaisempia ja intohimoisempia eettisissä periaatteissaan, kuin uskonnolliset vanhemmat yleensä. Tämä näkyy myös kasvatuksessa. Yhdysvalloissa tutkittiin 2000-luvun alussa myös ateistien osuutta vankiloissa. Ei ole yllättävää, että ateistien osuus on vankien joukossa häviävän pieni. Uskonottomia vankeja oli 0,2 %, kun USA:n koko väestöstä uskonottomia oli 14 %.

Tällaiset tutkimustulokset eivät ole kummallisia. On selvää, että jos lapsi kasvatetaan vastuullisuuteen itselleen sekä lähimmäisilleen eikä moraalialukoisteta jollekin eteeriselle olennolle ja opeteta odottamaan tuonpuoleisessa palkintoa hyvistä teoista tai rangaistusta ikävistä teoista, tulee lapsesta todennäköisemmin eettisesti toimiva moraalinen kansalainen. Sellainen moraalinen lapsi, missä lapsi opetetaan olemaan hyvä toisille vain siksi, että se toisi hänelle toisessa elämässä palkinnon, on falskia ja opportunistiin kasvattavaa. On muuten tutkittu sekin, että USA:n Raamattuvyöhykkeeltä aikuisviihdesivuilla vierailaan huomattavasti enemmän kuin muualla. Jostain sekin kertoo.

- *Yki Räikkälä* -

Jumala meitä varjelkoon Allahilta

Islam on yksi kirjan uskonnoista, se viimeisin. Se, juutalaisuus ja kristinusko ovat minulle suunnilleen sama juttu. Kaikki edustavat sellaista uskoa johon minulla ei ole osaa eikä arpaa. Sama jumala ja monet samat henkilöt ja motiivit, uskomukset vain varioituvat. Elän yhteiskunnassa, jossa kristinusko on vallitseva uskon viitekehys. Maahanmuuttotulvan ja ksenofobian myötä meilläkin on noussut esille pelko islamin leviämisestä ja kirkkojen kattoristien muuttumisesta puolikuiksi ja kellotorneista alkavan kuulua rukouskutsu. Kuvaavaa pelosta on se, kun syyskuun puolessa välissä Torniossa mielenosoittajat muodostivat ihmismuurin rajalle. Monilla on silmissään uhkakuva siitä, että islam valtaa tuota pikaa koko Euroopan pakolais- ja turvapaikanhakijatulvan myötä. Pelkääjissä on runsaasti uskovia kristittyjä. Monet heistä ovat sitä mieltä, että Suomeen tulisi ottaa vain

kristittyjä pakolaisia, ei muslimeja. Tässä he syyllistyvät, kuten KD:n ex-puheenjohtaja Päivi Räsänen, uskonnolliseen rasismiin. Minä en näe juurikaan syytä islamia kummemmin pelätä.

Uskonnot sinänsä eivät tee kenellekään pahaa, vaan niiden soveltaminen. Uskontoja tuleekin kritisoida juuri tästä syystä. Islamin kulttuurien tapoja, jotka voivat olla täysin käsittämättömiä ja absurdeja, on syytä jos ei pelätä, niin ainakin kritisoida. Ne tavat ovat käytännössä jotain muuta kuin itse uskonnosta lähteviä. Ne eivät perustu niinkään koraaniin, vaan pääasiassa haditheihin, joita on satojatuhansia. Pitkäpartaiset miehet ovat niitä lauseita ja ohjeita keksineet satojen vuosien aikana ja niitä uskotellaan Profeetan sanomiksi. Ne ovat joskus aivan pättömiä ja keskenään ristiriitaisia. Onhan Raamatussakin VT:n puolella enimmäkseen juttuja, jotka peilaavat oman aikana kulttuuria ja tapoja eivätkä niinkään itse uskoa, eikä niitä voi soveltaa nyky-yhteiskuntaan. Mutta silti ne siellä ovat ja monet niihin uskovat. Ja ne, jotka niihin uskovat, poimivat niistä itselleen sopivat unohtaen vähän sopimattomimmat, kuten esimerkiksi että tottelematon lapsi ansaitsee tulla kivitetyksi tai että orjia sopii pitää, kunhan ovat toista heimoa. Hadithit ovat siis ristiriitaisia. Esimerkiksi Sudanissa naisten on kiellettyä pukeutua housuihin, kun taas joissain maissa housujen käyttö on arkipäivää, kuten islamilaisessa teokratiassa Iranissa. Hijab, niqab ja burka, islamilaiset huivit ja hunnut, ovat hadithien määräämiä, ei Koraanin. Mutta joissakin islamilaisissa maissa nainen voi itse päättää, käyttääkö huivia ollenkaan. Ristiriitoja on lukemattomia, kuten on näitä haditheja.

Islamisteja on muslimeista maailmanlaajuisesti varsin pieni osa. Islamismi ei oikeastaan ole uskontoa tai islamin suuntaus, vaan uskonnon käyttämistä tahallisen rikollisen vallan välineenä. Sen lisääntyminen ei ole todennäköistä, vaikka islaminuskoisten määrä onkin kasvussa. Musliminuorista suurin osa haluaa maallistua, kun näkevät netistä, minkälaista länsimainen elämä on. Islamin sisälläkin on vielä sovittamattomia ristiriitoja – kahden pääsuuntauksen, sunnalaisuuden ja shiialaisuuden lisäksi on monia alasuuntauksia, ja niinpä he tappelevat keskenäänkin niin kauan kuin maailmassa uskontoja on eli maailman tappiin. Suuntauksia on liian monta, samoin kuin on kaikissa valtauskonnoissa. Liian monta intentiota. Yhtenäisyyttä ei ole odotettavissa sen enempää kuin kristinuskossakaan.

Se, että uskonnoissa on runsaasti erilaisia suuntauksia ja tulkintoja, on selvä osoitus siitä, että uskonnot ovat ihmisistä itsestään lähtöisin. Ne toimivat vähän kuin puoluepolitiikka. Kuten poliittisissa puolueissa, on kaikissa uskonnoissakin ryhmittymiä ja kuppikuntia, joista toiset katsovat edustavansa uskonsa tai aatteensa puhdasta luentaa ja toiset katsovat edellisten lukeneen peruskirjan väärin tai ettei kaikkea tarvitse ottaa kirjaimellisesti.

Islamistisissa kulttuureissa ja maissa noudatetaan sharia-lakia. Sudan on islamilainen maa, jossa ihmisiä tuomitaan sharian mukaan. Shariaoikeudenkäynneistä tyypillisimmät ovat sellaiset, joissa miehet tuomitsevat naisia. Sharialaki on varsinkin naisia sortava. Mutta esimerkiksi Sudanissa on merkkejä siitä, että asiat muuttuvat. Toimittaja Lubna Ahmad Al-Hussein tuli menneeksi kerran ravintolaan housuihin pukeutuneena. Siveyspoliisi teki iskun ravintolaan. Kaikki naiset komennettiin seisomaan. Viisitoista naista oli pukeutunut housuihin. Heidät pidätettiin siveettömyydestä ja oikeus

tuomitsi heidät saman tien. Jos katui ja lupasi, ettei enää ikinä tee niin, pääsi kymmenellä raipaniskulla. Jos ei tunnustanut ja katunut, sai 40 iskua. Lubna kieltäytyi katumasta, mutta hän teki asiasta julkisen ja hän pääsi vuorokauden vankilassa ololla, kun paikallinen journalistiliitto maksoi määrättyt sakot. Hänen kirjoittamansa kirjat "40 raipaniskua" ja "Olenko kirottu?" valaisevat hyvin islamilaisen maan absurdeja käytäntöjä ja ihmisoikeuksien polkemista. Tällaiset rohkeat yksilöt murtavat uskonnollisia valtarakenteita ja tuovat esille kaikille kulttuureille perustavaa laatua olevan asian, minkä valtauskonnot yleensä haluavat painaa alas, nimittäin ihmisoikeudet.

Islamia ei liene tarvitsevan juuri pelätä edes siitä huolimatta, että täältä on nuoria miehiä rekrytoitunut Isikseen. Myös pelko Isiksen terroristien tänne soluttautuminen pakolaisten mukana on naurettava. ISIS on rikas järjestö. Se kykenee kyllä helposti ostamaan soluttautujilleen lentoliput ja väärät passit. Tällaisesta soluttautumisesta ei ole mitään merkkiä vielä missään. Mutta silloin, jos mennään myötäilemään tänne saapuvien uskonnollisia tapoja, ollaan väärällä tiellä. Joku aika sitten Pohjois-Savossa opiskelijanaisia kehoitettiin harkitsemaan pukeutumistaan, eli että voisi olla hyväksi pukeutua peittävämmiin ja väljemmin eli "säädyllisemmin", etteivät maahanmuuttajat joutuisi hämmentymään. Tällöin mennään tunkkaiseen kulttuurirelativismiin ja annetaan signaali siitä, että näiden kulttuuriset tavat olisivat hyväksyttävissä, vaikka ne olisivat Suomessa joko epäsuotavia tai laittomiakin. Itse asiassa suurin osa tänne tulevista ovat enemmän tai vähemmän maallistuneita muslimeja, mikä on myös yksi syy pakolaisuuteen.

Kaikissa uskonnoissa fundamentalismi on tiivistynyt pieniin ryhmiin, jotka tekevät itsestään valitettavan näkyvän ja kuuluvan. Toisaalta islamistifundamentalistit tekevät silti hirmutöillään vain hallaa omalle aatteelleen tai uskonnolleen. Roistot pärjäävät aina hetken, mutta eivät pitkällä aikavälillä. Kriminaalit joutuvat ennen pitkää vankilaan tai nämä väkivaltaa etsivinä poistuvat väkivallan uhreina. Yhä useammat muslimit irtisanoutuvat fundamentalismista ja hirmutöistä. He haluavat vain elää rauhassa ja nauttien elintason suomasta mukavuudesta.

Islaminusko tulee lisääntymään Euroopassa ainakin jonkun aikaa, mutta vaikutukset tulevat olemaan vähäisiä. Radikalisoituminen tuskin tulee olemaan mikään suuri ongelma. Mutta toisaalta on myös selvää, että jos länsimaat jatkavat käyttäytymistään ja hyväksikäyttämistään ja toimivat kuin siat pellossa kolmannessa maailmassa ja sekaantuvat muiden maiden asioihin, on aina odotettavissa hetkellisiä ääri-islamistisia nousuja. USA rahoitti ja aseisti al-Qaidaa ja Osama bin Ladenia. USA on tukenut Saudi-Arabiaa ja aikoinaan Saddam Husseinia. Isis on yksi seuraus USA:n toimista Lähi-Idässä.

Kuten kommunismin synty aikoinaan oli seurausta pääomien ja tuotantovälineiden kasautumisesta harvoille ja työläisten suoranaisestä riistosta, on myös islamistiset liikkeet pitkälle seurausta länsimaiden toimista Afrikassa ja Lähi-Idässä. Islamismin siemenet kylvettiin jo 1800-luvulla kun eurooppalaiset jakoivat mielensä mukaan ja kanta-asukkaista huolimatta Afrikan omiin talousetupiireihinsä ja valtioihin. Islamismin kasvua vauhditettiin Iso-Britannian ja kansainliiton

perustamalla Israelin valtio, josta tuli hallitsematon aukaistu Pandoran lipas alueelle. Kun uskontoihin ja etnisyyteen perustuva sorto, globaali epätasa-arvoisuus ja siitä aiheutuva köyhyys poistuvat, poistuu myös motivaatio uskonnollisiin väkivaltaliikkeisiin.

- *Yki Räikkälä* -

Uskonnottomuus – meidän kaikkien juttu

Tapahtumat ympärillämme keräävät paljon vauhtia jopa niin, etten kykene seuramaan läheskään niitä kaikkia. Osansa tähän keitokseen antaa alinomaa lisääntyvä informaatiotulva, tietoa tunkee päälle lähes loputon määrä, tahdoin sitä tai en, oli se minulle tarpeellista taikka täysin hyödytöntä, kaikki tyynni, uutista toisensa perään vain tulee tuutista ulos.

Henkisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden vuoksi on alin omaan suodatettava kuultua ja rapsittava näkömuistista pois se, mitä ei tarvitse. Tuntosarvet on pidettävä valmiina ja kyettävä haarukoimaan olennaisin kaikesta siitä mitä ulkopuoliset tarjoavat.

Me rauhaa tahtovat ja siihen pyrkivät vapaa-ajattelijat tuomitsemme kaikenlaisen väkivallan ja toisen ihmisen ihmisarvoon puuttumisen painosten taikka vaikuttamalla uskonnon keinoin. Vapaa-ajattelijoiden maailmankatsomukseen kuuluu kaikkien ihmisten tasa-arvo, tieteellinen maailmankatsomus, uskonnottomuus ja mielipiteen muodostamisen sekä ilmaisun vapaus. Meitä sitoo yhteen vahva side siihen, mihin vain me pystymme, nimittäin sanomaan kuinka maailmassamme kaikki ovat samanarvoisia riippumatta itse kunkin taustasta. Toisen ihmisen asettaminen etusijalle uskonnon perusteella tuntuu pahalta ja sitä se myös on. Uskonnollinen painostus ja sen mukanaan tuoma henkinen väkivalta näkyy räikeällä

tavalla meidän kotiporteillamme – Euroopassa. Vanhalla mantereella valtioiden rajoja pidetään vielä tänäkin päivänä keinotekoisesti yllä uskonnon perusteella tai sanotaan vain sen, sysimustalla varjolla. Järkyttävää on nähdä, kuinka kirkkokunnissa ei voida tunnustaa tosiasioita, ottaa lusikka kauniiseen käteen ja poistaa uskonnon teko-pyhyhdellä aikaansaamat valtioiden rajaviivat. Nuo uskonnon mukanaan tuomat valtioiden rajat ovat häpeän ja ihmisoikeusloukkausten irvikuvia! Järkyttävää! Meidän jokaisen vapaa-ajattelijan, mitä tahansa yhdistystä tai järjestöä edustamme toisaalla, täytyy nostaa tärkeimmäksi tehtäväksi rajakiistojen lopettamisen tärkeys ja poistaa keinotekoinen maiden jaottelu, joka ei perustu legitimitettiin ja laillistettuihin valtiosopimuksiin, vaan mielestäni selvästi ja pelkästään – uskonriitoihin. Tämä saattaa kuulostaa kummalliselta Satakunnan vapaa-ajattelijoiden lehden sivulta luettuna syksyisenä päivänä 2015, mutta kutsun kaikkia kansainvälisiä toimijoita ja valtioiden keskinäisiä yhteistyöjärjestöjä tekemään voitavansa sekä aloittamaan vuoropuhelun uskonnolla ja sen vääryyksillä keinotekoisesti ylläpidettyjen rajojen kaatamiseen. Asian täytyy onnistua ja toimia kivuttomasti, onhan siitä jo konkreettista näyttöä Berliinin muurin kaatumisena yli 20 –vuotta sitten.

Tyydytyksellä voidaan tervehtiä niitä askelia normaaliin suuntaan, joissa siirtyminen täysin

uskonnottomaan tapakulttuuriin ja sen mukaisiin käytäntöihin etenee. Ihmisten valinnat uskonnottomuuden puolesta ovat enemmän ja aina vain lisääntyviä asioita arkipäivässämme. Multikulttuurisissa perheissä vapaa-ajattelu, ateismi tai uskonnottomuus on valintoja perheen sisällä pitkällä tähtäimellä. Valitsemalla uskonnottomuuden elämän sisällöksi perheessä muodostuu selvä ja kiihkoton näkemys yhteiskunnan rakenteista, sen epäpyhistä uskontoon liittyvistä tukipilareista sekä niistä työkaluista, joilla pyrkimyksiä ja siirtymistä täysin uskonnottomaan yhteiskuntaan tuetaan. Näissä asioissa meitä tukee kaikista parhaiten vapaa-ajatteluun kuuluva tieteellinen maailmankatsomus, se on erinomainen lähestymiskeino, jonka avulla kukaan ei joudu nurkkaan ahdistetuksi. Voimme vapaa-ajattelijoina nähdä, kuinka ajatusmaailmamme etenee sittenkin, vastustettiin meitä tai olivatpa meitä vastustavat tahot mitä mieltä tahansa. Eroamiset valtionkirkosta lisääntyvät kiivasta vauhtia. Osa eronneista henkilöistä tulee meidän toimintaamme mukaan ja liittyy jäseniksi. Loppujuoksussa heitä taitaa tällä

hetkellä olla sittenkin vain vähän. Nähdessäni tilastotietoja kirkosta eroamisten lisääntymisenä koen niitä tutkiessani varmuutta siitä, että valtaosa noista ihmisistä on tehnyt järkeen ja ihmisyyteen vaikuttavan valinnan, uskonnottomuuden. En voi, enkä osaa analysoida erojen syitä, koen ja näen yleisen ilmapiirin ympäröivässä yhteiskunnassa muuttuvan enemmän ja vahvemmin uskonnottomaan suuntaan. Jokaisessa terroriteossa ja uskonsodassa menetetty ihmisuhri on liikaa. Yksikin menetetty ihmiselämä on korvaamaton. Me vapaa-ajattelijat olemme aina ja jokaisena hetkenä sotien, ilki- ja mielivallan, epäjärjestyksen ja konfliktien ulkopuolella, me emme sellaisia asioita masinoi.

Rauhattomuuden, terrorin, uskonnollisen fanaattisuuden ja pelottavan uskon kiihkoilun aikana, sotien sekä sekamelskan vuoksi on tärkeää vahvistaa ketjua uskonnottomien kesken, koska se on juuri se, meidän kaikkien yhteinen juttu.

– *Jukka Kim* –

KATSOMUSALOITE

Aktiiviset opettajat ovat tehneet kansalaisaloitteen yhteisen katsomusaineen saamiseksi peruskouluihin.

Kannatusilmoituksen voi tehdä joko sähköisesti netissä tai allekirjoittamalla paperinen kannatusilmoitus. Ks. nettisivu

<http://www.katsomusaloite.fi/>

– *Tauno Perkiö* –

MUISTUTUS JÄSENMAKSUSTA

Jos et ole vielä maksanut Satakunnan vapaa-ajattelijoiden jäsenmaksua vuodelta 2015, ole hyvä ja maksa se nyt! Jäsenmaksu on 20 euroa ja sen voi maksaa tilille

FI95 1269 3000 6248 15. Käytä viitenumeroa 20158.

Jäsenmaksu sisältää Vapaa Ajattelija - lehden tilausmaksun. Yhdistyksen hallitus on pakotettu erottamaan jäsenmaksun laiminlyöneet henkilöt.

KUTSU

Satakunnan vapaa-ajattelijat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään

Lauantaina 15.11.2015 klo 14:00 Harjavallan Pirtillä osoitteessa Keskuskatu 2, 29200 Harjavalta.

Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Vapaa ajattelijat